

Byť EKOpozitívny je IN...

Rakovec nad Ondavou: Separácia odpadu je pre deti samozrejmosťou

Nové Zámky: Byť EKO pozitívny je IN

Nové Zámky: Alexandra Dancziová (tretia zľava) a jej Zálesáci si úspešne počínali v reportérskej súťaži Oči na stopkách

Veľtrh environmentálnych výučbových programov, známy pod názvom ŠIŠKA, sa za štrnásť rokov svojej existencie dostal do povedomia desiatok pedagógov, koordinátorov a odborných pracovníkov environmentálnej výchovy zo štátnych aj mimovládnych organizácií. Organizátorom veľtrhu ŠIŠKA je Slovenská agentúra životného prostredia – Centrum tvorby krajiny, environmentálnej výchovy a vzdelávania.

Štrnásť ročník ŠIŠKY sa konal v októbri na Sliaci a zaznamenal viac ako 140 účastníkov. Mnohí z nich sa tohto podujatia zúčastnili už viackrát, iní po prvý raz. Všetci však s cieľom prezentovať výsledky svojich environmentálnych aktivít a nazbierať nové skúsenosti a poznatky.

Tento rok sme na ŠIŠKE stretli aj učiteľky Františku Bakajsovú zo Základnej školy s MŠ v Rakovci a Alexandru Danczióvú z Gymnázia v Nových Zámkoch. Hoci sa jej zúčastnil prvý raz, obidve sa so svojimi žiakmi zapájajú do projektov a programov SAŽP a v rámci environmentálnej výchovy sa majú čím pochváliť. Napokon, zo ŠIŠKY si odniesli aj ocenenia.

Rakovec nad Ondavou

Je to nevelká dedina v okrese Michalovce. Vďaka rieke Ondava majú školáci možnosť realizovať rôzne environmentálne aktivity. No majú tu aj nížinu, aj lesy a rybník... Rakovec má len cca 380 domov, ale do tunajšej školy chodia aj deti z Moravian, Lučkoviec a od 5. ročníka aj z dedinky Nižný Hrušov. Škola má 6 školských objektov a v nich 190 žiakov.

Františka Bakajsová vyučuje prírodovedu, biológiu a environmentálnu výchovu, ktorá je zaradená v školskom vzdelávacom programe. A okrem toho vedie environmentálny krúžok, v ktorom je 17 detí. „Deti z krúžku sú zvyknuté, že vždy v utorok zoberieme ekolab a ideme robiť odber vzorky na rybník,“ hovorí Františka Bakajsová.

Znižujeme množstvo odpadu je názov projektu, ktorý škola v minulom školskom roku prihlásila do súťaže ProEnviro a ktorý bol ocenený v kategórii základných škôl. V rámci tohto projektu žiaci školy zmapovali výskyt divokých skládok v obci (objavili ich až 27!), začali triediť odpad v triedach. V škole sú tiež umiestnené lisy na

lisovanie plastových fliaš. Deťom sa dokonca podarilo „zlikvidovať“ aj najväčšiu divú skládku odpadu, aj keď...

„Tá skládka tam bola už desaťročia a nikomu nepatri-la. Nachádzala sa totiž za tabuľou Rakovca, v katastrálnom území Nižného Hrušova. Koncom minulého roka sme v rámci akadémie školy urobili výstavu fotografií zo skládok odpadu. Prišli a videli to rodičia, aj pán starosta Peter Olejník... Chceli sme s deťmi tú najväčšiu skládku, kde bolo všetko, od televízora po gauč, upratať, no v priebehu asi týždňa skládka „zmizla“. Starosta vyčlenil prostriedky z verejno-prospešných prác a všetko tam vyčistili,“ hovorí Františka Bakajsová a dodáva, že spolupráca obce so školou funguje na jednotku, obec podporila zatiaľ všetky projekty školy.

ProEnviro je prvá spolupráca školy v Rakovci (inak tiež Zelené školy) so Slovenskou agentúrou životného prostredia. Z ďalších projektov v škole spomenieme napríklad enviroprojekt Mysli globálne, konaj lokálne. Prioritným cieľom tohto projektu bola podpora environmentálnej výchovy, zvyšovanie environmentálneho vedomia žiakov. Konkrétne napríklad monitorovali kyslosť zrážok, odoberali vzorky vody z rieky Ondava a robili ich rozbor, pozorovali rastliny a živočíchy, s dôrazom na invázne druhy...

Nové Zámky

Gymnázium M. R. Štefánika v Nových Zámkoch zastupovala na ŠIŠKE Alexandra Dancziová a odniesla si „domov“ hneď tri ocenenia – Diplom za najlepšiu aktivitu (v kategórii stredné školy) s názvom Mój odpad je tvoj odpad. Diplom získala v súťaži vyhlásenej pre pedagógov v rámci školského programu Ekologická stopa (šk. rok 2010/2011). Alexandra Dancziová a skupina Zálesáci boli ocenení špeciálnou cenou v reportérskej súťaži Oči na stopkách (program Na túru s Naturou). No a do tretice to bol Certifikát Ekologická stopa.

V novozámockom gymnáziu študuje viac ako 700 žiakov, environmentálnu výchovu sa zaoberajú dve učiteľky, ktoré, ako povedala Alexandra Dancziová, robia v tomto smere čo môžu. Vďaka nim sa v škole „udomácnili“ environmentálne programy Ekologická stopa, Na túru s Naturou, aj projekt Beagle (všetko organizované SAŽP).

Rakovec nad Ondavou: Listie zo školského parku zväžajú žiaci na kompostovisko

Na otázku, v čom sa im najviac darí, odpovedala: „Hlavne sa nám darí... ťažko. Podpora vedenia školy nie je ideálna, o to viac je to náročné. Povedala by som, že vynakladáme skôr takú súkromnú iniciatívu a úsilie, ale hlavne, že žiakov to baví... Predsa len, na gymnáziu je vedomostný výber žiakov a keď ich dokážeme dostatočne motivovať...“

Nie je to tak dávno, čo v škole začali separovať odpad. Vďaka projektu, ktorým si plastové nádoby na odpad splácajú zberovým papierom.

„Naša škola, to je obrovský kolos a všetok odpad sa predtým, obrazne povedané, hádzal na jednu kopu. S firmou, ktorá sa zaoberá odvozom odpadu sme sa dohodli, že nám poskytne nádoby na separovanie a my ich splatíme papierom, ktorý zbierame v škole štyri razy ročne. V každej triede máme teraz päť nádob na odpad. Vedenie školy s tým nemá žiadne starosti, riešia to deti. Upratovačky vynášajú len zmiešaný odpad. Tento proces stále beží, čiže „odkupujeme“ si nádoby papierom,“ hovorí Alexandra Dancziová. „Reakcie na separovanie odpadu sú v triedach rôzne.

Lebo aj učitelia sú rôzni, každý inak tlačí na pílu. Väčšinou sa triedi zodpovedne, ale sú triedy, kde sa na to „kašle“. Postupne sa to však mení k lepšiemu...“

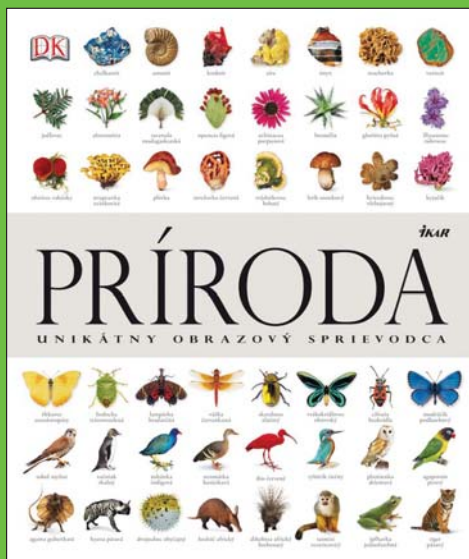
Podobne je to aj s ekostopou školy. Počítajú ju a snažia sa aj znížiť, no podľa Alexandry Dancziovej je stále havarijná.

„Znížili sme nejaké ukazovatele v potravinách, ale čo sa týka energie, tam sa neznižuje. Naša škola je asi 160-ročná historická budova, nie je zrekonštruovaná, okná majú asi sto rokov. Únik tepla je obrovský, v podstate sa kúri na ulicu. Keby sme urobili komplexnú rekonštrukciu školy, bol by to obrovský skok v spotrebe energie...“

Veríme, že obom školám sa aj v tomto školskom roku bude v environmentálnej činnosti dariť a na jubilejnom 15. ročníku ŠÍŠKY sa pochvália ďalšími úspechmi. Lebo, ako sme si prečítali na environástenke novozámockého gymnázia – Byť EKOpozitívny je IN!

Anna Gudzová

Súťaž o unikátnu encyklopédiu PRÍRODA

Pozrite si poklady našej planéty. Vyše 5 000 ilustrácií, od granitov po vinič. Od mikróbov po živočíchy. Výlet za drahokmami našej prírody... a to vďaka Smithsonianu múzeu. Je to najväčšie múzeum a výskumné stredisko na svete, ktoré má 19 samostatných múzeí a galérií, ako aj Národný zoologický park. Celkový počet artefaktov, umeleckých diel a vzoriek v jeho zbierkach sa odhaduje na 137 miliónov. Práve toto múzeum bolo východiskom pre unikátnu obrazovú sprievodcu Príroda. Nádherná encyklopédia, ktorá na vyše 600 stranách rozpráva príbeh o všetkom, čo nás obklopuje.

Dá sa rozmanitosť života na Zemi zhrnúť do jedinej knihy? Ak áno, výsledok by bol veľmi podobný knihe Príroda, ktorá predstavuje úchvatnú pestrosť druhov z celého sveta. Je jedinečným záznamom bohatosti foriem života od baktérie po bizóny, od obrovských sekvojí po drobné kolibríky.

Ilustrovaný úvod Živá planéta prináša príbeh našej planéty od jedinečných podmienok podporujúcich život po evolúciu a klasifikáciu úžasného množstva dnes žijúcich organizmov. Jadro knihy – Výnimočná rôznorodosť, je obrazový katalóg obsahujúci vyše 5 000 farebných položiek. Encyklopedicky zahŕňa okrem rastlín, živočíchov, húb a mikroskopických foriem života aj horniny, minerály a fosílie, čím umožňuje jedinečný pohľad na prírodu okolo nás. Ďalšia časť knihy – Pohľad zblízka, to sú profily s detailnými fotografiami, podrobné opisy konkrétnych druhov a portréty najpozoruhodnejších z nich.

Encyklopédia Príroda je ideálna pre celú rodinu, čitateľov si nájde medzi študentmi aj amatérskymi pozorovateľmi. Je dokladom krásy prírodného sveta, ale vypovedá tiež o ohrozených alebo vymierajúcich druhoch a stáva sa tak aj inšpiráciou pre ochrancov.

Do zberovania o Prírodu zaradíme všetkých, ktorí do 10. januára doručia do našej redakcie lístky s kupónom.

KUPÓN - PRÍRODA